

ня винних осіб — це є необхідною умовою для становлення і розвитку держави. Удосконалення законодавства, зменшення прогалин у ньому, прийняття нових законодавчих актів позитивно впливає на зниження росту злочинності. Результатом діяльності цих органів повинні бути реально покарані особи за вчинення кримінальних правопорушень.

***Науковий керівник:** доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент **Ковальчук Інна Сергіївна**.*

Голованюк О. В.

студентка 2-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДО ПИТАННЯ ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ ДЛЯ ПРИЗНАЧЕННЯ НА ПОСАДИ У ДЕРЖАНОМУ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

В умовах судово-правової реформи актуальним питанням є удосконалення роботи органів правопорядку, удосконалення їх функцій та розмежування повноважень. Для досягнення цієї мети Верховна Рада прийняла у листопаді 2015 року прийняла рішення про створення Державного бюро розслідувань (далі — ДБР).

В законі України «Про Державне бюро розслідувань», що був прийнятий 12 листопада 2015 року, а набрав чинності 1 березня 2016 року, зазначається, що Державне бюро розслідувань є центральним органом виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції (Про державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11. 2015 р. № 794-VIII. [Електронний ресурс]: — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/794-19/paran6#n6>).

Для якісного функціонування ДБР важливе значення має кадровий склад цього органу. Наразі відбувається конкурс для призначення на посади у Державному бюро розслідувань.

Згідно з Порядком проведення конкурсу для призначення на посади у Державному бюро розслідувань, затверджений наказом ДБР від 14 лютого 2018 року № 13, на службу до Державного бюро розслідувань приймаються на конкурсній основі в добровільному порядку

(за контрактом) громадяни України, які спроможні за своїми особистими, діловими та моральними якостями, віком, освітнім і професійним рівнями та станом здоров'я ефективно виконувати відповідні службові обов'язки (Порядок проведення конкурсу для призначення на посади у Державному бюро розслідувань: Затверджено Наказом Державного бюро розслідувань від 14 лютого 2018 року № 13. [Електронний ресурс]: — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0176-18>). Також створюється Внутрішня комісія до якої входять п'ять осіб, з яких не менше трьох є представниками ДБР.

Конкурс для зайняття посади у ДБР складається з п'яти етапів: 1) подання документів; 2) кваліфікаційний іспит; 3) психофізіологічне дослідження; 4) співбесіда; 5) визначення переможців. В цілому, при таких критеріях конкурсу, кандидатам, які бажають працювати в ДБР, дуже складно працевлаштуватись. Під час відбору важливо не тільки відібрати найкращих кандидатів, а й паралельно дотримуватися передбачених законодавством квот: у ДБР має бути не менше 51 % осіб, що мають відповідний стаж у галузі права, а також не більше 49 % осіб із чинного складу слідчих підрозділів органів правопорядку (серед них не більше 30 % — слідчих прокуратури). Якщо брати до уваги таке квотування, виникає питання, що ж тоді робити студентам, які тільки закінчили університет? Адже вони не мають відповідного стажу роботи у галузі права. В такому випадку доцільним було б створити окремий структурний підрозділ у юридичних навчальних закладах для підготовки працівників до роботи у ДБР. Така система допоможе якнайкраще підготувати студентів-кандидатів, які хочуть працювати в ДБР.

На сьогодні українське суспільство всюди бачить тільки корупцію. Воно і не дивно, адже навіть органи, які мають боротися з нею, іноді самі гинуть в ній. Тому і до створення ДБР люди ставились скептично. Галасу серед суспільства набрав відбір на керівні посади. Цією ланкою відбору має займатися зовнішня комісія до складу якої входять три особи, визначені Президентом України; три особи, визначені Верховною Радою України за поданням комітету Верховної Ради України та три особи, визначені Кабінетом Міністрів України. Але вже у березні народні депутати розглядали проекти змін, адже майже не можливо хоч раз побачити комісію у повному складі. Це дуже уповільнює процес відбору кандидатів. В законопроектах розглядалися зміни до повноважень зовнішньої комісії: зовнішня комісія зможе обирати лише керівників управлінь, а керівників секторів та відділів обиратиме внутрішня комісія, до складу якої увійшли представники ДБР, інших правоохоронних органів та громадськості. Окрім того, ДБР не несе відповідальність за тих працівників, яких обере зовнішня комісія.

Для утворення такого нового для Української правоохоронної системи органу, як ДБР, важливе значення має добропорядність його працівників. Тому особливу увагу слід приділити кандидатам з числа колишніх працівників правоохоронних органів чи високопосадовців, які були піддані люстрації. Згідно із визначенням, що міститься у тлумачних словниках, люстрація — це процедура перевірки державних службовців на предмет їх співпраці зі злочинним чи окупаційним режимом після зміни влади. В процесі люстрації скомпрометовані особи усуваються з посад із заборобою займати державні посади в майбутньому; службовцям може надаватися амністія в обмін на інформацію чи добровільну відставку (Новітній онлайнний словник української мови (2013—2018). — [Електронний ресурс]: — Режим доступу: <http://sum.in.ua/f/ljustracija>).

Громадські активісти з організації State Watch довільно проаналізували 30 кандидатів, серед яких виявили люстрованих чиновників, а також тих, хто фігурував у адміністративних, кримінальних чи дисциплінарних провадженнях. Хоча згідно з законом такі кандидати мають брати участь у конкурсі, якщо вони не були офіційно люстровані або якщо в їх справах немає рішень суду. Саме тому потрібно усунути зовнішню комісію для відбору таких кандидатів.

У дослідженні проекту всеукраїнського об'єднання «Автомайдан» — Prosud понад 40 % претендентів на керівні посади в Державному бюро розслідувань України є на сьогодні представниками правоохоронних органів. Більшість кандидатів є працівниками державних органів, лише 12,2 % — бізнесмени, адвокати та викладачі, і 9 % зараз не працевлаштовані (Хто претендує на керівні посади: [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://blog.prosud.info/>).

Отже, можна зробити висновок, що внутрішня комісія ставить дуже високі квоти для кандидатів на посаду у ДБР. Це може вплинути на кількість поданих пакетів документів до комісії. Що стосується зовнішньої комісії, то її склад не зовсім точно може обрати кандидатів на посади центрального апарату та територіальних органів ДБР. Також недоліком можна вважати те, що збираються вони в повному складі досить рідко. В цілому, хочеться вірити в те, що кандидати, яких все-таки оберуть на посади у ДБР, не зіпсують репутацію такого важливого, на даному етапі для України, органу.

***Науковий керівник:** асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук **Кісліцина Ірина Олександрівна**.*